

# Vragen over specifieke situaties bij nareizende gezinsleden van vergunninghouders

---

**(OTAV/Platform Opnieuw Thuis, in samenwerking met IND en COA: mei 2017)**

## **Achtergrond**

In maart 2017 hebben OTAV en Platform Opnieuw Thuis een overzicht gepubliceerd van veelgestelde vragen over nareizende gezinsleden van vergunninghouders. Inmiddels heeft een aantal gemeenten vragen gesteld over bijzondere situaties.

Het ging dan bijvoorbeeld om nareizigers die niet meer konden of wilden samenwonen met hun gezinsleden die al langer in Nederland zijn. Hiervoor zijn verschillende oorzaken. Nareizigers hebben meestal te maken gehad met oorlog, onveiligheid en langdurige afwezigheid van één van de ouders. Soms ontstaan ook spanningen doordat de vergunninghouder de weg in de Nederlandse maatschappij al heeft kunnen vinden, terwijl dit voor de nareizigers nog niet geldt.

Er zijn ook situaties waar gemeenten zelf grote gezinnen in twee huizen willen onderbrengen omdat er geen andere passende huisvesting is. De vragen die ons bereikten gingen over de procedures in zulke situaties: wat zijn de juridische gevolgen als nareizigers niet bij referent (willen of kunnen) wonen, kunnen zij terug naar de centrale opvang, moet de gemeente voor nieuwe huisvesting zorgen, etc. Hoewel zulke situaties per geval moeten worden beoordeeld, zijn er ook algemene regels en beleid. Die willen OTAV en Platform Opnieuw Thuis in onderstaande vragen & antwoorden uitleggen.

### **1. Krijgen nareizende gezinsleden een zelfstandige verblijfsvergunning?**

*Nee, nareizigers krijgen een afgeleide verblijfsvergunning. Die vergunning is erop gebaseerd dat er sprake is van een huwelijks- of gezinsband met de vergunninghouder die al in Nederland woonde. Als de vergunninghouder een tijdelijke verblijfsvergunning heeft van 5 jaar, geldt de afgeleide verblijfsvergunning voor diezelfde periode. De afgeleide verblijfsvergunning is erop gebaseerd dat de gezinsleden daadwerkelijk samenwonen. Dit wordt het samenwoonvereiste genoemd.*

### **2. Wat gebeurt er met de afgeleide verblijfsvergunning van nareizigers als de gezinsleden niet meer willen samenwonen?**

*Als de gezinsband wordt verbroken (bijvoorbeeld door echtscheiding) kan de IND de afgeleide vergunning intrekken. Het gezinslid moet zich dan melden bij de IND en kan eventueel een zelfstandige asielaanvraag doen. Die wordt dan via de normale procedure in behandeling genomen.*

3. **Als nareizende gezinsleden niet meer willen samenwonen met de vergunninghouder, wordt de vergunning van de nareizigers dan standaard ingetrokken?**

*Nee, het intrekken van het recht op verblijf wordt door de IND per individuele situatie beoordeeld. Net zoals ook een asielaanvraag individueel wordt beoordeeld.*

4. **Casus: bij de afdeling Werk en Inkomen meldt zich een dame die eind vorig jaar als nareiziger in Nederland is aangekomen. Zij heeft de scheiding van haar echtgenoot in gang gezet en woont nu tijdelijk bij een familielid in onze gemeente. Moet de gemeente dit actief melden bij de IND?**

*In dit voorbeeld wonen beide echtgenoten al niet meer samen. Als de gemeente de adresmutatie van de vrouw doorvoert in de BRP (zij woont nu immers elders) dan krijgt de IND daar automatisch bericht van. De IND beoordeelt dan of de verblijfsvergunning wordt ingetrokken (zie vraag 2 en 3).*

*Als de man en de vrouw nog op één adres ingeschreven zijn in de BRP maar ze wonen feitelijk niet meer samen, dan kan de gemeente dit melden bij het Informatieknooppunt van de IND.*

5. **Casus: In mijn gemeente woont een dame (vergunninghouder) met haar dochter. Haar man is net aangekomen in Nederland als nareiziger. Hij is gekoppeld aan onze gemeente. Nu komt deze dame bij ons vragen of haar man een eigen woning kan krijgen. Ze wil niet meer met hem samenwonen. Wat is onze verantwoordelijkheid als gemeente?**

*Het uitgangspunt blijft dat de nareizende man bij zijn echtgenote en dochter gaat wonen. Bij gezinshereniging geldt immers het samenwoonvereiste (zie vraag 1). Hij heeft in deze situatie ook geen recht op opvang door het COA. Alleen in specifieke uitzonderingssituaties kan een nareiziger door het COA gekoppeld worden aan een andere gemeente voor huisvesting. Het gaat dan bijvoorbeeld om een situatie van huiselijk geweld waarvan aangifte is gedaan bij de politie.*

*In deze casus zijn de man en vrouw kennelijk nog niet formeel gescheiden. Als de echtgenoten niet bij elkaar willen wonen moet de nareiziger zelf zorgen voor alternatieve huisvesting. Dat geldt immers ook voor andere inwoners van Nederland die niet meer bij elkaar willen wonen.*

6. **Casus: een jong getrouwd stel waarvan de vrouw vorig jaar als nareiziger is aangekomen wil gaan scheiden. De vrouw heeft nu een zelfstandige asielaanvraag gedaan. Zij zegt dat ze niet in de woning kan blijven. Kan ze naar het AZC?**

*De IND trekt een afgeleide asielvergunning pas in als de aanvraag van een zelfstandige asielvergunning is afgerond. Gedurende de tijd dat de aanvraag loopt is er geen recht op opvang door het COA. In deze casus moet de vrouw dus zelf andere huisvesting zoeken. Ook als ze een zelfstandige asielvergunning krijgt blijft ze zelf verantwoordelijk voor het zoeken naar andere huisvesting.*

*Een gemeente kan natuurlijk besluiten om in specifieke uitzonderingssituaties (bijvoorbeeld bij huiselijk geweld, of bij personen die ernstig verward gedrag vertonen) te zoeken naar een maatwerkoplossing. Dit sluit dan aan op de reguliere manier van werken in het sociaal domein.*

7. **Casus: in mijn gemeente woont een jongere die vorig jaar als nareiziger is aangekomen. Hij woont nu samen met zijn ouders maar wil gaan studeren in een andere gemeente. Loopt hij het risico dat hij zijn verblijfsvergunning verliest?**

*Nee. De IND beschouwt de gezinsband tussen ouders en kind niet als verbroken als het kind wegens het volgen van een dagopleiding buitenshuis woont.*

8. **Casus: als woningcorporatie gaan we een gezin van 9 personen huisvesten, waaronder twee meerderjarige jongeren. We hebben geen woning voor 9 personen. Wel kunnen we 7 gezinsleden in één woning en de 2 jongeren in een andere woning huisvesten. Lopen de jongeren daardoor het risico om hun verblijfsvergunning te verliezen?**

*Nee, want in dit geval neemt de gemeente het initiatief om de leden van één gezin noodgedwongen op twee adressen onder te brengen (omdat er anders geen passende huisvesting in). Dan beschouwt de IND de gezinsband tussen ouders en kinderen niet als verbroken.*

9. **Casus: Een jongere (AMV-er met verblijfsstatus) is herenigd met zijn moeder en zusje. De woningcorporatie heeft het hele gezin gehuisvest in een huurwoning. De jongere geeft aan dat hij nu op zichzelf wil gaan wonen. Moet de gemeente nu weer voor een woning zorgen?**

*Nee, de gemeente hoeft maar één keer te zorgen voor huisvesting van een (gekoppelde) vergunninghouder. Ook voor AMV'ers geldt het samenwoonvereiste; in dit geval dus met de moeder en het zusje. Als de jongere vanwege het volgen van een opleiding in een andere gemeente wil wonen is dat mogelijk zonder dat de gezinsleden hun afgeleide verblijfsvergunning verliezen. Maar hij zal dan zelf voor vervolghuisvesting moeten zorgen.*